

Tisdagen den 24 januari

Kl. 15.00

Meddelande om ändringar i kammarens sammanträdesplan

Val av ytterligare en suppleant i skatteutskottet

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

1 § Justerades protokollet för den 13 januari.

Om kriminalvårdens lokalanstalt Studiegården

2 § **Meddelande om ändringar i kammarens sammanträdesplan**

Anf. 1 ANDRE VICE TALMANNEN:

Med ändring av vad som aviserats i planen den 19 decemer 1988 för kammarens sammanträden under tiden den 10 januari–den 10 mars 1989 kommer

- a) sammanträdet fredagen den 3 februari att inställas,
- b) sammanträdena måndagarna den 30 januari, den 6 och 20 februari samt den 6 mars att bli enbart bordläggningsplena. Några interpellationsvar lämnas således inte vid dessa kammarsammanträden.

3 § **Val av ytterligare en suppleant i skatteutskottet**

Företogs val av en suppleant i skatteutskottet.

Andre vice talmannen meddelade att valberedningen enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag enhälligt föreslagit Anne Wibble till ny suppleant i skatteutskottet. I enlighet därmed utsåg kammaren till

suppleant i skatteutskottet

Anne Wibble (fp)

4 § **Svar på interpellation 1988/89:98 om kriminalvårdens lokalanstalt Studiegården**

Anf. 2 Justitieminister LAILA FREIVALDS:

Herr talman! Margó Ingvardsson har frågat om regeringen är beredd att verka för att lokalanstalten Studiegården i Uppsala får fortsätta verksamheten i befintliga lokaler till dess ersättningslokaler kan fås i Uppsalaområdet.

Jag vill inledningsvis klargöra att regeringen inte fått någon framställning från kriminalvårdsstyrelsen att Studiegården skall stängas. Regeringen har därför inte haft anledning att ta ställning till frågan. Men jag känner till att Studiegårdens lokaler är i dåligt skick och att ersättningslokaler måste tas fram inom några år om verksamheten skall finnas kvar inom kriminalvården. Det är i det sammanhanget som Ljustadalen utanför Sundsvall har nämnts som ett alternativ.

Ljustadalen har tidigare varit en lokalanstalt. Lokalerna, som uppfördes under år 1974, är i mycket gott skick. Anläggningen har under ett tiotal år hyrts av arbetsmarknadsstyrelsen, som inte längre har behov av den. Kriminalvårdsverket skall därför ta över lokalerna den 1 juli 1989.

Jag anser att det även i fortsättningen finns behov av verksamhet inom kriminalvården med den inriktning som bedrivs vid Studiegården. Numera är det endast undantagsvis som de intagna vid Studiegården bedriver universitetsstudier. De flesta studerar på grundskole- och gymnasienivå. Det finns således inte längre några starkare motiv som talar för att verksamheten förläggas till just en universitetsort.

Däremot är det en fördel om Studiegårdens verksamhet kan lokaliseras till Mälardalen eller södra Sverige där flertalet av de intagna är hemmahörande. Behovet av fängelseplatser är också störst i de delarna av landet.

Jag anser självfallet också att man så långt som möjligt bör värna om verksamheter inom kriminalvården som fungerar bra. När frågan om Studiegårdens framtid skall beredas i regeringskansliet kommer därför en fortsatt verksamhet i Uppsalaområdet att vara ett alternativ som övervägs ingående. Möjligheterna att skaffa ersättningslokaler i Uppsalaområdet kommer då att undersökas. Mer är jag för dagen inte beredd att säga i saken.

Anf. 3 MARGÓ INGVARSSON (vpk):

Herr talman! Tack för svaret.

Jag kan inte avgöra om det har någon faktisk betydelse för Studiegårdens framtid att det från kriminalvårdsstyrelsen ännu inte har gjorts någon framställning till regeringen om stängningen av Studiegården. Min interpellation är grundad på vad kriminalvårdsstyrelsen kallar för förberedande beslut om nedläggning. Såvitt jag vet finns ärendet nu på departementet.

Jag tolkar slutet på svaret som att det ännu kan finnas hopp om att Studiegårdens verksamhet kan få fortsätta i Uppsalaområdet. Argumentet att det inte finns några starkare motiv för att Studiegårdens verksamhet skall förläggas till en universitetsort eftersom det är endast i undantagsfall som de intagna vid Studiegården har bedrivit studier på högskolenivå är inte riktigt. Under hösten 1988 studerade i genomsnitt 16 % av klienterna på högskolenivå. Om jag minns rätt var det ett år under 80-talet – det var visst år 1985 – som det inte fanns någon som bedrev högskolestudier. I övrigt har det således under alla år funnits klienter som har bedrivit högskolestudier.

Även om det skulle vara så att de intagna främst har behov av studier under högskolenivå, är närheten till universitetet viktig. Under tiden på Studiegården etablerar man kontakter med universitetet, vilket underlättar fortsatta högskolestudier efter strafftidens slut. Det måste ju vara något som är väldigt viktigt och som vi skall ta till vara.

Vid Studiegården finns nu en 20-årig erfarenhet av studiearbete som en metod för rehabilitering och resocialisering. Det är en erfarenhet som inte finns någon annanstans i vårt land. Resultatet av Studiegårdens arbete måste bedömas som framgångsrikt. Ca 80 % av klienterna återanpassas. Vid andra anstalter återanpassas bara 15–20 %, medan 80 % återfaller i brott. Man kan visserligen hävda att de som får komma till Studiegården är utvalda efter mycket hårda kriterier och att det skulle vara orsaken till att de inte rymmer och inte heller återfaller i brott. Så länge någon riktig utvärdering inte har gjorts av verksamheten och de intagna på Studiegården håller inte de argumenten.

Ett annat skäl som förs fram av kriminalvårdsstyrelsen som motiv för nedläggning av Studiegården är att lokalerna skulle vara utdömda. Det är inte heller korrekt. Lokalerna är visserligen ganska hårt nedslitna. Yrkesinspektionen har dock aldrig varit där på besök, och ingen myndighet förutom kriminalvårdsstyrelsen har uttalat sig om lokalernas skick. Här finns det också olika uppgifter. För bara några år sedan ansåg kriminalvårdsstyrelsen att lokalerna nog kunde hålla i tio år till med en mindre upprustning.

Kriminalvårdsstyrelsens beslut att lägga ned Studiegården har tillkommit på otillräckliga beslutsgrunder. Jag anser att det är oförsvarligt om Studiegårdens arbetsmetoder och kunskaper skulle raseras genom oövertänkta beslut. Detta gäller inte minst i tider då förespråkare för hårdare tag och skärpta straff inom kriminalvården hörs ganska högt i debatten. I stället för att rasera Studiegården skulle man behöva bygga upp flera studiegårdar i landet. Studiegården i Uppsala kunde då tjäna som förebild och kanske få möjlighet att utvecklas till ett centrum för forskning och praktisk utveckling av till kriminalvården knutna anstaltsförlagda studier.

Avslutningsvis vill jag fråga om justitieministern är beredd att medverka till att det görs en ordentlig utvärdering av Studiegårdens verksamhet innan man fattar något slutligt beslut om Studiegårdens framtid.

Anf. 4 Justitieminister LAILA FREIVALDS:

Herr talman! Jag vet inte om jag inte var tillräckligt tydlig i mitt svar till Margó Ingvardsson. Jag trodde att det framgick av svaret att det ännu inte finns något ärende i departementet som rör Studiegården. Frågan är inte ens färdigberedd inom kriminalvårdsstyrelsen. Ännu mindre har något beslut fattats. Bedömningen att ett beslut har fattats på otillräckligt beslutsunderlag är alltså inte riktig.

I övrigt skulle jag nästan vilja säga att Margó Ingvardsson slår in öppna dörrar. Det finns inget beslut om nedläggning av Studiegården i Uppsala. Den fråga som kommer att diskuteras i framtiden är Studiegårdens lokalproblem. Lokalerna är inte, vad jag vet, utdömda av någon. Man har dock från Studiegården framfört synpunkter på den status lokalerna befinner sig i. Senast i dag träffade jag en av de personer som arbetar på Studiegården och som i allra högsta grad värnar om dess verksamhet. Han uttryckte den uppfattningen att man med hjälp av järnband kunde låta verksamheten fortsätta tre, fyra, kanske fem år till. Det är därför frågan är aktuell. Studiegårdens lokalproblem måste lösas.

Jag skulle vilja ta tillfället i akt och säga att det har skett en oerhörd

Prot. 1988/89:54
24 januari 1989

*Om kriminalvårdens
lokanstalt Studiegården*

utbyggnad av möjligheterna till studier inom kriminalvården över huvud taget. I dag finns studieplatser vid i stort sett samtliga kriminalvårdsanstalter. Högstudier bedrivs också på många kriminalvårdsanstalter som inte befinner sig på universitetsorter. Därutöver har många intagna frigång för studier utanför anstalten. Under 1988 hade drygt 400 intagna frigång för studier och utbildning utanför anstalten.

Studiegården i Uppsala har sitt värde i att den kan erbjuda en liten grupp långtidsdömda en möjlighet att vistas på en öppen anstalt i en intellektuellt inriktad och positiv miljö. Det tror jag alla är överens om. Normalt placeras intagna vid Studiegården efter att ha studerat en längre tid vid en sluten rixanstalt.

Som jag tidigare har sagt i mitt svar är frågan om ersättningslokaler helt avgörande för om Studiegården kan vara kvar i Uppsala. Det är detta frågan egentligen gäller, som jag har uppfattat det.

Anf. 5 MARGÓ INGVARSSON (vpk):

Herr talman! Jag tackar justitieministern för den kompletteringen. Nu är det så, att kriminalvårdsstyrelsen har gett personalen vid Studiegården beskedet att man har fattat beslut om att Studiegården skall läggas ned och verksamheten eventuellt flyttas till Ljustadalen utanför Sundsvall. Jag har själv deltagit i en debatt i Uppsala, där det fanns en representant för kriminalvårdsstyrelsen som också klargjorde att det var kriminalvårdens avsikt att lägga ned Studiegården. Han uttalade sig alltså då som en representant för kriminalvårdsstyrelsen. Men det är klart att det låter förhoppningsfullt när justitieministern nu säger att några beslut inte har fattats. Då finns det en möjlighet att tänka om.

Jag tror att det är oerhört viktigt att man tänker om när det gäller Studiegården. Visserligen kan man kanske få fram bra lokaler i Sundsvallsområdet eller något annat område. Men det går inte att helt och hållet flytta över en verksamhet och tro att det är samma verksamhet som uppstår på en annan ort. Man kan inte flytta över den samlade erfarenheten och kunskapen hos personalen samtidigt som man byter lokaler. All personal följer aldrig med vid en utflyttning. Personalen vid Studiegården har, vill jag påstå, en unik kunskap om och erfarenhet av att bedriva den här sortens studiearbete.

Det är också sant att det finns en bra möjlighet till studier inom kriminalvården och inom den kommunala vuxenutbildningen i dag. Men det är ändå inte samma sak som den verksamhet man bedriver på Studiegården.

Jag tycker att det vore bra för framtiden om vi kunde få en rejäl utvärdering av Studiegårdens resultat. Då har vi någonting att bygga på. Då kan vi göra jämförelser och se om det finns annan verksamhet som kan ersätta Studiegården eller om Studiegården är unik i sitt arbete. Jag vore mycket glad om jag kunde få ett halvt löfte från justitieministern om att man skall göra en utvärdering av Studiegårdens verksamhet, åtminstone innan man fattar några beslut.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 6 Jordbruksminister MATS HELLSTRÖM:

Herr talman! Rosa Östh har frågat mig om jag är beredd att ge sådana direktiv till lantbruksnämnderna att studiecirkelformen kommer till användning för att skapa behörighet att använda bekämpningsmedel.

Lantbruksnämnderna har bedrivit föreskriven utbildning för dem som använt bekämpningsmedel klass 1 sedan mitten av 1960-talet. På regeringens uppdrag utarbetade lantbruksstyrelsen och kemikalieinspektionen 1987 ett förslag till utbildning för såväl klass 1- som klass 2-medel. Efter regeringens beslut i december 1987 har lantbruksstyrelsen beslutat om nya föreskrifter, kursplaner m.m. Före beslutet har förslaget olika delar varit remitterade till berörda myndigheter och organisationer, bl.a. Lantbrukarnas riksförbund och Trädgårdsnärings riksförbund.

Studiecirkelformen diskuterades när förslaget utarbetades. Den bedömdes då som mindre lämplig. Inte heller remissinstanserna aktualiserade då denna studieform. Däremot har diskuterats om andra organ än lantbruksnämnderna skall kunna handha utbildningen. Sådana möjligheter finns, främst för lantbruks- och trädgårdsskolor i samarbete med lantbruksnämnderna. Däremot har det inte ansetts lämpligt att utbildningen anordnas av organ eller med personal hos organ som sysslar med försäljning av bekämpningsmedel eller med liknande verksamhet.

Huvudsyftet med utbildningen är att minska såväl riskerna med bekämpningsmedel för den yttre miljön och arbetsmiljön som riskerna för bekämpningsmedelsrester i livsmedel. Även frågor om behovsanpassning och alternativa bekämpningsmetoder är viktiga inslag i utbildningen.

Läroledd utbildning, som också ger möjlighet till diskussion med olika experter, har utifrån tidigare erfarenheter bedömts som mycket värdefull. Tillgången till kompetenta lärare är emellertid begränsad inom flera berörda områden, bl.a. toxikologi. Lärarresurserna måste därför utnyttjas effektivt om utbildningen skall kunna genomföras inom den planerade tidsramen, dvs. före den 1 april 1990. Detta mål bedömer lantbruksstyrelsen skall kunna nås.

Om den traditionella studiecirkeln skall användas i behörighetsutbildningen måste nytt studiematerial m.m. utarbetas. Detta skulle försena utbildningsmålet.

Sammantaget synes det inte vara praktiskt möjligt att genomföra en sådan nyordning före den 1 april 1990 då kraven på utbildning för att få använda klass 2-medel planeras träda i kraft. Det är enligt min mening angeläget att inte försena detta utbildningsmål.

Anf. 7 ROSA ÖSTH (c):

Herr talman! Jag tackar för svaret.

Jag vill börja med att kommentera det som jordbruksministern avslutade med, nämligen att det är angeläget att inte försena utbildningsmålet. Jag är av precis samma uppfattning. Det är en av anledningarna till att jag har framställt denna interpellation. Jag vet inte på vad lantbruksstyrelsen

Prot. 1988/89:54
24 januari 1989

*Om utbildningen för
behörighet att inköpa
bekämpningsmedel*

grundar sin optimism att målet skall kunna klaras med nuvarande uppläggning. Det stämmer i varje fall inte alls med den utveckling jag har kunnat följa i Uppsala län. Där har man nämligen under ett verksamhetsår, 1987/88, kunnat klara av utbildning av drygt ett hundratal personer med kurser på dagtid. Därefter har man genomfört ytterligare två kurser på dagtid med 65 deltagare vardera. För att möta framför allt lantbrukarnas krav har lantbruksnämnden i Uppsala, om än motvilligt, ställt upp på att också ordna kurser på kvällstid. Detta har skett vid tre tillfällen. Då har man lagt upp det så att varje kurs består av 10 kurstillfällen och man har 20 deltagare i varje kurs. När den pågående utbildningen är avslutad kommer man att ha lyckats genomföra utbildning för 300–400 personer. Men ytterligare 1 500 personer återstår att utbilda, och som jordbruksministern vet har man bara ett år på sig att klara av detta. Nu ställer lantbruksnämndens experter upp så mycket som de har möjlighet till. Men att man på ett år skall klara av den återstående utbildningen bedöms som närmast utsiktslöst.

Den andra sidan av saken, som är minst lika viktig, gäller lantbrukarnas praktiska möjligheter att utbilda sig på dagtid, eftersom det är detta som det i huvudsak måste bli fråga om. Många spannmålsbönder har, för att klara sin utkomst, också ett annat arbete som de, utan ersättning, måste ta ledigt från. Ännu svårare är det faktiskt för de lantbrukare som fortfarande har kor. Korna måste ju ha sin skötsel även om husbonden är på utbildning. Och en del bönder, Mats Hellström, saknar möjlighet att göra sig fria på dagtid.

Till detta kommer naturligtvis de direkta kostnaderna. Varje deltagare betalar 600 kr. plus kursmaterial och resor och mat under kurs tiden. Det lär knappast vara någon annan yrkesgrupp som ställer upp på liknande villkor för en utbildning som den är älagd av miljöhänsyn. Inom parentes sagt är det inte förvånansvärt att många undrar om det i detta sammanhang inte kunde vara befogat med en liten återföring till lantbrukarkåren av de miljöavgifter som lantbrukarna tidigare har inbetalat.

Studiecirkelformen har en djup tradition hos lantbrukarkåren. Och jag är alldeles övertygad om att den skulle vara väl tillämplig också i detta fall. Det finns en rad exempel, många fler än jag har nämnt i interpellationen, där behörighetskrävande utbildning skett huvudsakligen i denna form. Det är ju inte alls fråga om att avhända lantbruksstyrelsen någon möjlighet att påverka innehållet i utbildningen. Det är självklart att lantbruksstyrelsen kan bestämma vilket material som skall användas och vilken expertmedverkan som är helt nödvändig. Jag antar att Mats Hellström vet att studiecirkelverksamheten medger att man anlitar experter vid i varje fall två tillfällen. Cirkelverksamheten utesluter inte heller möjligheten att den som är handledare också är en kompetent lärare.

Jag vill inte alls utesluta att det kan ha förekommit en viss försumlighet från flera håll när det gällt att i planeringsstadiet bevaka intresset av studiecirkelverksamhet. Men det kan inte få vara avgörande när man stöter på otympligheter i nuvarande uppläggning. Jag vill ställa en fråga till jordbruksministern. Om det skulle vara möjligt att lösa de rent praktiska frågorna i samråd mellan LRF, studieförbunden och lantbruksstyrelsen, har jordbruksministern då någon principiell eller annan avgörande invändning mot att man lägger upp verksamheten i studiecirkelform? Såvitt jag förstår är vi överens

om att det är fråga om en angelägen utbildning och att den också skall genomföras inom föreskriven tid. Men eftersom vi båda kommer från folk rörelsepartier hoppas jag att vi också kan vara överens om att det är viktigt att ta vara på den möjlighet till en nästan unik utbildningsform som studiecirkeln erbjuder. Alla deltagare har ju där möjlighet att vara aktiva och ställa frågor.

Vad beträffar svårigheterna att ta fram material, vilket skulle försena utbildningsmålet, vill jag säga att grundmaterialet redan finns. Det som därutöver behövs är en studieplan, och en sådan finns redan framtagen av LRF i Västmanlands län.

Anf. 8 Jordbruksminister MATS HELLSTRÖM:

Herr talman! Rosa Östh frågar om jag har något principiellt motstånd mot att man använder sig av studiecirkelar i detta sammanhang. Nej, förvisso inte. Jag är liksom Rosa Östh anhängare av studiecirkeln som en viktig utbildningsform. I första hand är det i detta sammanhang fråga om praktiska frågor. Rosa Östh – om hur utbildningen bäst skall kunna organiseras. Dessa frågor tror jag bäst löses av parterna ute på fältet, snarare än av Rosa Östh och mig i riksdagens kammare. LRF, som Rosa Östh hänvisade till, får naturligtvis ha synpunkter på uppläggnings av denna utbildning, men LRF har inte aktualiserat studiecirkelformen. Om man nu skulle börja bedriva denna utbildning i studiecirkelform skulle det ta längre tid, och då hinner man inte genomföra denna utbildning i tid. Det är en principiell synpunkt, eftersom det är viktigt att utbildningen är genomförd den 1 april 1990.

Detta är en väsentlig utbildning som innebär att de som genomgår den lär sig att bättre hantera det som faktiskt är gifter och som utgör en fara i arbetsmiljön. Dessa gifter utgör en fara för såväl människor som livsmedel och den yttre miljön.

Eftersom detta inte är vilken utbildning som helst måste den även bestå av en expertdel. Om man i detta skede skulle börja bedriva utbildning i studiecirkelform, måste man flytta fram den tidpunkt då utbildningen skall vara avslutad. Man skulle få anordna en expertledd del av utbildningen utöver självstudiedelen.

Lantbruksstyrelsens bedömning är den motsatta mot den som Rosa Östh har redovisat. Lantbruksstyrelsen menar nämligen att den skall klara av att fram till den 1 april 1990 ge kompletterande utbildning till ungefär 10 000 lantbrukare. Lantbruksnämnderna informerades om de nya utbildningskraven i januari förra året, och de har planerat att genomföra denna utbildning före bekämpningssäsongen 1990. Med dessa bedömningar tycker jag att det är viktigt att utbildningen bedrivs på ett sådant sätt att den hinner genomföras i tid. Det tycker jag är det viktigaste.

Anf. 9 ROSA ÖSTH (c):

Herr talman! Jag tycker också att det är viktigt att utbildningen genomförs i tid. Jordbruksministern kanske inte var riktigt uppmärksam på vad jag sade. Jag har ganska nära kontakt med den verksamhet som bedrivs i Uppsala län, och jag vet att det inte är något unikt exempel i detta sammanhang. I Uppsala län återstår 1 500 personer att utbilda under ett år. Lantbruksnämnden bedömer att den inte har möjlighet att ställa upp i större utsträckning än för

Prot. 1988/89:54
24 januari 1989

Meddelande om interpellation

närvarande. Bara det faktum att lantbruksnämndens tjänstemän nu ställer upp på kvällstid förorsakar problem genom att dessa tjänstemän får kompensationsledighet att ta ut. Lantbruksdirektören har sagt att lantbruksnämnden på grund av detta förmodligen får lov att vara obemannad under sommaren. En sådan utveckling antar jag inte ligger i jordbruksministrernas intresse heller.

Jag har inte väckt denna interpellation i provocerande syfte, utan jag har väckt den för att jag hoppades att Mats Hellström och jag skulle kunna landa på en någorlunda likartad uppfattning när det gäller studiecirkeln som utbildningsform. Jag är glad att Mats Hellström ändå inte har tagit avstånd från detta utan snarare ställt sig bakom ett pliktskyldigt försvar för de statliga myndigheternas uppläggning av denna verksamhet. Jag påstår alltså att man med studieförbundens och LRF:s planering ganska omgående kan sätta i gång en studiecirkelverksamhet.

Om jordbruksministern inte känner till det så kan jag berätta att en grupp skall åka till lantbruksstyrelsen och presentera studiematerialet för att få synpunkter från styrelsen på vilka kompletteringar eller ändringar som kan vara nödvändiga att göra. Därefter är man beredd att i flera län direkt dra i gång studiecirkelverksamheten.

Om jordbruksministern inte tänker kommentera denna fråga ytterligare, tar jag mig friheten att tolka hans inlägg som att det från hans sida inte föreligger några invändningar mot denna typ av verksamhet. Innan jordbruksministern försvinner från kammaren vill jag gärna överlämna ett exemplar av den lilla skrift som utarbetats.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Föredrogs och hänvisades

Propositionerna

1988/89:65 till utbildningsutskottet

1988/89:69 till socialförsäkringsutskottet

1988/89:70 till kulturutskottet

1988/89:71 till skatteutskottet

7 § Meddelande om interpellation

Meddelades att följande interpellation framställdes

den 24 januari

1988/89:107 av *Birger Schlaug* (mp) till miljö- och energiministern om minskat utsläpp av kväveoxider från vägtrafiken:

Försäljningen av bilar med katalytisk avgasrening har inte kunnat minska utsläppen av kväveoxider från vägtrafiken. Tvärtom ökade utsläppen med 16 % från år 1980 till år 1987.

I regeringspartiets valreklam hävdades att socialdemokraterna skulle ta

krafttag mot miljöförstöringen, och att man redan hade börjat med detta. En historisk process hade inletts. Inte minst Birgitta Dahl personligen har använt ytterst starka ord. "Kommando Birgitta Dahl" på västkusten försöker nu åtgärda det ministern pratat om.

Riksdagen har beslutat – och regeringspartiet har ställt sig bakom beslutet – att kväveoxiderna skall minska med 30 % från 1980 till 1995. Birgitta Dahl har i olika sammanhang tagit upp detta som ett lysande exempel på socialdemokratisk handlingskraft. Naturvårdsverket säger nu att målet är mer avlägset än någonsin.

Det man kan lära sig av detta – om man nu inte visste det förut – är att målsättningar är tämligen meningslösa om de inte följs upp av åtgärdsprogram som gör det möjligt att nå målsättningarna.

Sverige ligger i "tätklungan" internationellt när det gäller att släppa ut kväveoxider. Få länder släpper ut så mycket kväveoxider som Sverige per capita. Vi bryter kraftigt mot FN:s världsmiljödeklaration.

Utsläppen från bilismen har ökat från 147 000 ton år 1980 till 170 000 ton år 1987, dvs. en ökning på ca 3 kg per person. Skulle jordens befolkning generellt bete sig på det sättet skulle kväveoxiderna från bilismen öka med 15 000 000 ton. Utsläppsökningarna beror bl.a. på att vägtrafiken ökat med omkring 5 % årligen.

Jag vill till miljöministern ställa följande frågor:

1. Vilka åtgärder kommer miljöministern att vidta för att 30-procentsmålet skall uppnås 1995?
2. Vilka åtgärder kommer miljöministern att vidta för att det aktuella motorvägsprojektet på västkusten inte skall resultera i ökad bilism och därmed ökade kväveoxidutsläpp?
3. Vilka åtgärder planeras för att en eventuell Öresundsbro med biltrafik inte skall leda till total ökning av kväveoxidutsläppen?
4. Har regeringen för avsikt att införa ekonomiska styrmedel som ett led i att hålla utsläppen nere?
5. Förutom ökad övervakning på vägarna, vilka åtgärder kommer regeringen att vidta för att sänka hastigheterna så att kväveoxidutsläppen minskar?
6. Vilken status anser regeringen att uppsatta mål har?
7. Planerar regeringen att vidta åtgärder för att minska bilindustrins inflytande?

8 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 20 januari

1988/89:390 av Per Gahrton (mp) till statsrådet Anita Gradin om den svenska EG-politiken:

Enligt DN den 18 januari 1989 ger EG-kommissionens ordförande Jacques

Prot. 1988/89:54
24 januari 1989

Meddelande om frågor

Delors besked till icke EG-länder som vill delta i den inre marknaden att de inte endast kan välja fördelarna utan också måste acceptera nackdelarna. Som framgår av pågående kartläggningar inom svenska myndigheter är normer beträffande socialpolitik, arbetsmiljö och yttre miljö, konsumentskydd, jämställdhet m.m. i åtskilliga avseenden sämre än i Sverige. DN:s reporter betecknar därför Delors tal som "ett dråpslag mot den svenska regeringens EG-politik". Men statsrådet Gradin reagerar positivt!

I riksdagen den 22 november 1988 sade statsrådet: "Jag vill här slå fast att regeringens inställning är klar: en social nedrustning, en försämrad yttre miljö eller arbetsmiljö, minskat konsumentskydd, urholkad arbetsrätt eller eftergifter på jämställdhetsområdet är pris som vi inte är beredda att betala för ett närmare samarbete med EG."

Jag vill därför fråga:

Hur får statsrådet sin positiva reaktion på Jacques Delors dråpslag mot den svenska EG-politiken att gå ihop med sina löften i riksdagen den 22 november?

den 24 januari

1988/89:391 av *Ingrid Sundberg* (m) till statsrådet Bengt Göransson om Stiftelsen Arbetets museum:

Statsbidrag utgår förutom till de statliga och regionala museerna till vissa andra museer. Dessa bedriver i allmänhet en intensiv verksamhet och kompletterar statsbidraget med anslag från olika berörda intressenter. Som exempel kan nämnas Strindbergsmuseet och Thielska galleriet som får statligt anslag på tillsammans ca 1,3 milj. kr. enligt budgetpropositionen.

Stiftelsen Arbetets museum har sedan bildandet 1983 fått 22,5 milj. kr. i statsbidrag. Verksamheten tycks ske i det fördolda då någon utställningsverksamhet ännu inte har satt spår i det svenska kulturlivet. I årets budgetproposition föreslås att riksdagen beviljar ett anslag på 5 milj. kr. för det kommande budgetåret. Bidrag från stiftelsens grundare tycks hittills inte ha utgått. Med hänvisning till detta önskar jag fråga statsrådet:

1. Är det regeringens avsikt att göra Stiftelsen Arbetets museum till ett statligt museum? Om inte, hur skall extern finansiering ske?
2. Vilken kulturverksamhet har museet ägnat sig åt sedan starten 1983?

1988/89:392 av *Kristina Svensson* (s) till statsrådet Lena Hjelm-Wallén om u-landsbiståndet till kvinnor i utvecklingsprojekt:

FN:s utvecklingsfond för kvinnor UNIFEM tillkom efter beslut av generalförsamlingen 1984. Fonden stödjer småskaliga projekt inom ett stort antal sektorer, t.ex. kvinnors arbete inom Kooperationen, livsmedelsproduktion, hälsovård, bränsle och vattenförsörjning. UNIFEM arbetar också för att kvinnornas situation uppmärksammas i alla utvecklingsprojekt både i mottagarländerna och hos biståndsorganen. En strävan inom det svenska biståndet är att kvinnor i ökad utsträckning skall delta i utvecklingsprojekt. Det svenska anslaget till UNIFEM är innevarande budgetår 1,8 milj. kr.

På vilket sätt kommer biståndsministern i fortsättningen att verka för att frågan om kvinnor och utveckling ges hög prioritet i det svenska biståndet?

Prot. 1988/89:54
24 januari 1989

1988/89:393 av *Maria Leissner* (fp) till statsrådet Georg Andersson om asylrätten för homosexuella:

Meddelande om frågor

När riksdagen senast behandlade frågan om asyl för homosexuella fanns ett förslag om att förstärka skyddet för dem som förföljs på grund av sin homosexualitet genom att i 3 § utlänningslagen skriva in homosexualitet som grund för asyl. Förslaget avlogs närmast av formella orsaker, och utskottet konstaterade att "en homosexuell person som förföljs i sitt hemland på grund av sin homosexuella läggning i praxis beviljas uppehållstillstånd i Sverige av humanitära skäl enligt 31 § utlänningsförordningen".

Mot bakgrund av ett särskilt fall – där en argentinsk konstnär åtalats för obscen offentligt framträdande, utsatts för dagliga hot, upprepad misshandel, inbrott m.m. och helt förvägrats skydd från myndigheterna – vill jag fråga invandrarministern:

Vilka åtgärder avser invandrarministern vidta för att tillse att utlänningslagstiftningen utgör ett sådant skydd som riksdagen har uttalat sig för när det gäller personer som förföljs på grund av sin homosexualitet?

9 § Kammarerna åtskildes kl. 15.30.

In fidem

GUNNAR GRENFORS

/Gunborg Apelgren